

Список використаних джерел

1. Гегель Г. Философия духа /Г. Гегель //Энциклопедия философских наук. – М. : Мысль, 1956. – С. 202–328.
2. Зязюн І.А. Краса педагогічної дії: навч. посіб. для вчителів, аспірант., студ. /Іван Андрійович Зязюн, Галина Михайлівна Сагач. – Київ : Українсько-фінський ін-т менеджменту і бізнесу, 1997. – 302, [1] с.
3. Сковорода Г. Пізнай в собі людину / Г. Сковорода ; пер. М. Кашуба ; пер. поезій В. Войнович. – Львів : Світ, 1995. – 526 с.
4. Сучасний тлумачний словник української мови [за заг. ред. В. Дубічинського. – Харків : Школа, 2008. – 1008 с.
5. Українські діячі культури про музичне виховання школярів та проблеми методики його викладання: збірка наук. ст. [редактор-упорядник А.В. Козир]. – Київ : НПУ, 1998. – 44 с.
6. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти: навч. посібник /В.Ф. Черкасов. – Київ : ВЦ “Академія”, 2016. – 240 с. – (Серія “Альма-матер”).

The article reveals the essence and content of the main tendencies of the development of musical education in Ukraine in the historical aspect and from the standpoint of the modern development process. The main tendencies of the formation of a teacher as a musical enlightener are outlined. They are based on the fact that the person reveals the immediacy of his being in terms of the “I-concept” and are accompanied by acts of spiritual activity. From this position, the works of M. Drahomanov, O. Dukhnovych, I. Ziazun, H. Skovoroda, P. Yurkevych and others are analyzed. The musicians-educators developed a position on the paramount importance of choreographic performance, the connection and coordination of all musical theatrical and special disciplines necessary for the study of musical art. It is determined that the reliance on folk-verse culture is the basis on which it is expedient to build and develop a democratic system of musical and aesthetic education of schoolchildren.

Key words: *development of musical and educational activity in Ukraine, historical aspect, modern development process, essence and content, main tendencies, musical and aesthetic education of schoolchildren.*

УДК: 378.147.091.31.-051:785.1:7.071.2

DOI: 10.32626/2309-9763.2018-25.-2.40-47

Віктор Лабунець, Жанна Карташова
Viktor Labunets, Zhanna Kartashova

ПОЕТАПНА МЕТОДИКА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКИХ ДИСЦИПЛІН

STAGE-BY-STAGE METHODOLOGY OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE MUSIC TEACHERS IN THE PROCESS OF INTEGRATION OF INSTRUMENTAL-PERFORMING DISCIPLINES

У статті розкрито поетапну методика фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі інтеграції інструментально-виконавських дисциплін; обґрунтовано напрями розвитку кожного з етапів; розроблено блоки методів. У дослідженні зміст фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва розглядається як комплексна цільова програма, у якій кожна окрема дисципліна являє собою органічну складову змісту всебічної професійної підготовки.

Ключові слова: *інтеграція, інтеграційний підхід, інструментально-виконавська підготовка, методи навчання, методи інтеграції, поетапна методика, структурні компоненти.*

Процес модернізації освітньої системи спричинив прийняття Закону України “Про вищу освіту”, що спрямований на врегулювання суспільних відносин в освітній галузі, створення умов для самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства і держави у кваліфікованих кадрах. Адже сучасна вітчизняна освіта переживає період глобальних трансформацій, які зумовлені новими тенденціями в розвитку суспільства, а також динамікою науково-технічного прогресу. Високі вимоги до якості фахової підготовки учителів музичного мистецтва зумовлюють необхідність створення та впровадження оновленої системи інструментально-виконавської підготовки студентів закладів вищої освіти.

Аналіз психолого-педагогічної літератури, дисертаційних робіт з окресленої тематики, багаторічний досвід роботи у вищій школі дають змогу окреслити такі напрями реалізації інтеграційного підходу та особливості впровадження його в освітній процес закладів вищої освіти: діагностування навчальної діяльності кожного студента; створення відповідних умов для творчого саморозвитку, самореалізації, самоконтролю, враховуючи їх індивідуальні особливості. Шляхи підвищення ефективності процесу підготовки майбутнього вчителя, інтегративної впорядкованості й цілісності розкриваються в наукових працях В. Бондаря, С. Гончаренка, В. Гриньової, О. Єременко, І. Козловської, Н. Кузьміної, В. Лозової, С. Мельничука, О. Мороза, В. Сластьоніна, О. Савченко, В. Семиченко, А. Троцько та ін. Пошук нових, більш ефективних форм забезпечення якості музичної освіти майбутніх учителів, актуалізує окреслену проблему також у світлі євроінтеграції України в простір світової вищої освіти, зумовленої процесами глобалізації.

Метою статті є ознайомлення з досвідом упровадження поетапної методики фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі інтеграції інструментально-виконавських дисциплін.

Формування спеціальних знань, умінь та навичок учителів музичного мистецтва, які є основою їх фахової підготовки було покладено в основу змісту методичної цілісності педагогічного впливу в процесі інтеграції інструментально-виконавських дисциплін. Практика показала, що методи навчання повинні бути розраховані на професійне застосування виконавських знань, умінь та навичок, систематичне їх перенесення в різні навчальні ситуації, в результаті чого вибудовується система поглядів на майбутню педагогічну діяльність.

Завдання формувального експерименту визначалися як послідовні етапи досягнення загальної мети. На цьому етапі було обґрунтовано організаційно-методичні умови здійснення інтеграції інструментально-виконавських дисциплін у процесі фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва; здійснено відбір методик експериментальної роботи; проведено формувальний педагогічний експеримент, систематизовано й проаналізовано отримані дані; впроваджено результати досліджень у діяльність закладів вищої освіти; розроблено методичні рекомендації для викладачів, студентів закладів вищої освіти щодо організаційно-методичних умов здійснення інтеграції інструментально-виконавських дисциплін на мистецькому факультеті ЗВО.

Особливості змісту формувального експерименту відбилися в системі цілеспрямованих педагогічних впливів, що виступили комплексом заходів, спрямованих на інтеграцію процесу формування інструментально-виконавських знань, умінь та навичок, досягнення вищого рівня таких знань, умінь та навичок у студентів. Основними завданнями формувального експерименту виступали:

- формування готовності студентів до творчої самореалізації шляхом розв’язання художньо-естетичних, психолого-педагогічних та інструментально-виконавських завдань у їх взаємозв’язку;
- спрямування індивідуальних планів студентів з основного музичного інструмента, концертмейстерського класу, ансамблевої гри на застосування комплексних взаємозв’язків між даними дисциплінами;

- активізація творчо-пошукової ініціативи студентів в процесі вивчення навчальних курсів “Комп’ютерне моделювання та аранжування музичних творів”, “Практикум шкільного репертуару”, “Методика навчання гри на музичному інструменті”, “Методика роботи з дитячими інструментальними колективами”;
- планування самостійної роботи студентів та контроль за оперуванням знаннями, вміннями і навичками інструментально-виконавської діяльності.

Виходячи з мети та завдань формувального експерименту, у процесі фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва ми використовували як репродуктивні, так і продуктивні методи навчання, взаємодія яких створює плідне підґрунтя для проявів творчої індивідуальності студентів. У ході формувального експерименту використовувалися такі методи й прийоми навчання:

- вербальні (розповідь, пояснення, коментар, бесіда, колективне обговорення, роз’яснення, закономірностей музичного мистецтва);
- практичні (інструментальний показ, навчальні ігри, виконання музичного колажу, технічні вправи, демонстрування практичних шляхів виконання завдання та їх послідовностей за допомогою елементів музичної імпровізації);
- наочні (аудіовізуальні, відеовізуальні, репродуктивні – демонстрація прийомів художньої, виконавської діяльності);
- опорно-ілюстративні (здійснення самостійних пошуків можливостей інтерпретації музичних творів);
- евристичні (відкриття варіативних можливостей тлумачення нотного тексту, створення образних характеристик головних тем музичного твору);
- проблемно-пошукові (організація диспутів, дискусій, виконання творчих завдань).

Експериментальною програмою передбачалося застосування комплексу методик щодо видів інструментально-виконавської діяльності, що дозволило прослідкувати динаміку художньо-естетичного розвитку студентів, спроектувати шляхи й педагогічні засоби подальшого удосконалення процесу формування інструментально-виконавських знань, умінь та навичок.

Інструментально-виконавська підготовка студентів забезпечувалась такими формами навчання, як колективні (навчальні заняття, лекції), групові (семінарські та практичні заняття) та індивідуальні (самостійні роботи студентів, домашні завдання, музично-виконавська практика).

Програмою навчальної дисципліни “Основний музичний інструмент” відповідно передбачено такі вимоги: освоєння методики гри на музичному інструменті, оволодіння виконавською культурою та інтерпретацією музичних творів вітчизняних та зарубіжних композиторів, оволодіння необхідними теоретичними знаннями та практичними навичками ескізного вивчення музичних творів, набуття навичок читки з аркуша та транспонування творів шкільного репертуару, імпровізація.

У ході експериментального дослідження нами були використані методи інтеграції інструментально-виконавської діяльності. Вони склали необхідність використання теоретичних знань з виконавської підготовки, історії, теорії та практики інструментального виконавства та методики навчання гри на музичному інструменті для розвитку виконавської майстерності:

- розвиток музично-виконавської уяви й фантазії, емоційно-образного виконання музичних творів;
- розвиток здібності до емоційного перевтілення в процесі роботи над різнохарактерними музичними творами, розвиток образно-логічних, емоційно-чуттєвих здібностей;
- оволодіння навичками виконавської майстерності й засобами творчої інтерпретації;
- оволодіння психотехнікою, тобто емоційністю, увагою, спілкуванням, уявою та іншими елементами виконавської майстерності.

До основних методів опанування музичного твору належать:

- метод пізнання від загального до конкретного, від осягнення художньо-образного змісту твору, пізнання загальної музичної форми, загального оволодіння нотним текстом – до усвідомлення художньої значимості кожного музичного та формоутворюючого елемента, якісного відтворення кожної ноти;
- метод вибіркового опрацювання нотного тексту, який використовують на всіх етапах вивчення музичного твору. Зазначений метод передбачає визначення окремих уривків твору, що становлять певну складність для виконання й вимагають тривалого вивчення. Залежно від конкретного фрагменту твору визначають методики, прийоми й способи освоєння складних місць нотного тексту. Визначення цих фрагментів пов'язано з рівнем виконавських умінь і навичок кожного окремого студента.

Головна мета використання цього методу – досягнення достатньо високого професійного рівня виконання складних уривків нотного тексту та їх органічне поєднання з іншими фрагментами в контексті художньо-змістовного виконання твору;

- метод багаторазового повторення, що сприяє запам'ятовуванню нотного тексту, закріпленню прийомів і способів звуковидобування й звуковедення, адаптації виконавського апарату до особливостей виконання музичного твору. Це один з основних методів, що використовують для досягнення певного “автоматизму” виконання. Він сприяє технічному й художньому пізнанню та засвоєнню музичного матеріалу;
- метод зміни темпу використовують під час вивчення музичних творів, виконуваних у швидких темпах. Виконання таких творів у повільному темпі дозволяє контролювати процес їхнього відтворення, дії виконавського апарату, а також підготувати виконавця до поступового підвищення темпу з метою контрольованого досягнення необхідної швидкості руху;
- метод зміни динаміки використовують на початковому етапі вивчення музичних творів. Освоювати нотний текст потрібно без зайвого напруження чи розслаблення – в оптимальному режимі роботи виконавського апарату. Необов'язково під час розбору нотного матеріалу дотримуватися динамічних відтінків, особливо таких як *ff ma pp*;
- метод використання художніх творів для технічного удосконалення. Поряд з роботою над інструктивно-технічним матеріалом опрацьовують також уривки музичних творів, які мають технологічні труднощі для виконавця. Незважаючи на великий обсяг створених різноманітних вправ, етюдів, охопити всі види технічних труднощів неможливо. Іноді в музичних творах трапляються такі комбінації звуковидобування та звуковедення, які не відображено в технічному матеріалі. Фрагменти музичних творів, що містять певні складнощі, з якими студент досі не стикався, фактично перетворюються на технічний матеріал, освоєння якого сприяє вдосконаленню виконавських можливостей.

У процесі роботи над музичним твором важливе місце займають методи, за допомогою яких підвищується виконавський рівень. Їх використовують під час вивчення музичного твору, коли студент уже опанував його технологію виконання. До основних методів удосконалення музично-виконавської концепції творів належать:

- метод художнього ознайомлення з творами мистецтва використовують для сприйняття та аналізу найкращих зразків музичних творів переважно в запису. Під час прослуховування кількох варіантів інтерпретації одного твору різними відомими музикантами можна зрозуміти його сутність, визначити технологічні та художні особливості виконання й на цій основі створити власний виконавський варіант. Слухання технічно та художньо досконалого виконавства додатково активізує мотивацію до творчої активності;
- метод аналізу реального звучання, який забезпечує усвідомлене й контрольоване вивчення та виконання музичних творів у технічному й художньому аспектах. Зокрема, контролюються і за потребою корегуються звуковідтворення, якість звуку, інтонування,

артикуляція, звуковедення, ритм, динаміка, темп, агогічні відхилення, фразування, процес побудови твору як художньої цілісності, єдності форми й змісту тощо.

Одним із шляхів формування фахового мислення є метод моделювання педагогічних ситуацій у навчально-практичній діяльності студентів (проблемно-діяльнісна концепція навчання). Основний принцип полягає в тому, що набутий досвід, знання та уміння майбутнього спеціаліста є матеріалом для творчого розв'язання наявної проблеми.

Створення рефлексивного середовища дозволяє співвіднести навчально-професійну діяльність із реальною фаховою практикою, що передбачає спеціально організовану процедуру рефлексування професіоналізму з метою “перенесення” набутого досвіду за рамки освітнього процесу. Обговорення проблеми в межах рефлексивного середовища надає можливість взаємодоповнення та розвитку думок всіх учасників [3; 5].

У навчальних планах інструментальне виконавство представлено окремими дисциплінами, які формують різні музично-виконавські уміння та навички і вимагають спеціальної технічної підготовки, а саме:

- володіння комплексом умінь та навичок, які забезпечують високохудожній рівень виконання академічного репертуару (дисципліна “Основний музичний інструмент”);
- володіння концертмейстерськими навичками, які у технічному аспекті виконавської діяльності вчителя музичного мистецтва передбачають уміння грати в нестандартних умовах, грати й співати водночас, регулювати силу звучання окремих структур музичного тексту для підсилення сприйняття у дітей; транспонувати текст у потрібну тональність; читати хорові партитури (дисципліна “Концертмейстерський клас”);
- ансамблева гра формує здатність працювати у колективі. Технічно це виражається в умінні одночасно слухати інших і себе, регулювати силу звучання, корегувати темп, чіткість ритму, відповідність і спільність агогіки (дисципліна “Ансамблева гра”).

У дослідженні розроблено інтегровану програму інструментально-виконавських дисциплін, що є базою для подальшого вивчення інших фахових дисциплін. На основі аналізу навчальних програм із фахових дисциплін з'ясовано спільні питання, визначено функціональний аспект інтегрованого навчання, обґрунтовані основні навчально-виховні завдання кожного змістового модуля курсів основний музичний інструмент, концертмейстерський клас, ансамблева гра.

Отже, під час навчання майбутні вчителі музичного мистецтва повинні оволодіти певним комплексом умінь: досить вільно використовувати інструмент у різних видах діяльності, тобто виразно і професійно виконувати музичні твори світової фортепіанної літератури та їх фрагменти з урахуванням вікових особливостей сприймання шкільної аудиторії; добирати необхідні музичні приклади для проведення уроків, бесід, дискусій з проблем мистецтва, лекцій-концертів; перекладати для фортепіано фрагменти симфонічної, оперної і балетної музики, а в разі потреби робити полегшені переклади фортепіанної фактури; застосовувати на практиці досягнення передової фортепіанної методики з урахуванням сучасних освітніх вимог.

Навчальний курс “Комп'ютерне моделювання та аранжування музичних творів” передбачав обов'язковий мінімум знань і практичних навичок для підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва, здатного розв'язувати найрізноманітніші фахові питання методом інформаційного моделювання, пов'язуючи технічні можливості комп'ютера з інструментально-виконавською творчістю студента. Успішному вирішенню цих завдань сприяють міжпредметні зв'язки даного курсу з іншими навчальними дисциплінами, які забезпечують фахову підготовку майбутнього вчителя музичного мистецтва. Адже специфіка роботи комп'ютерного музиканта та аранжувальника вимагає цілковитої універсальності. Для цього необхідно мати знання з таких дисциплін як теорія музики, гармонія, поліфонія, інструментовка, і, найголовніше, добре володіти грою на музичному інструменті.

З метою послідовності проведення експериментального дослідження нами було розроблено чотири етапи експериментальної роботи:

- організаційно-підготовчий;
- впроваджувально-практичний;
- самостійно-творчий;
- контрольньо-узагальнювальний.

На першому, організаційно-підготовчому етапі визначалася тривалість експерименту та вибірка його учасників. Відбулось комплектування груп до початку експерименту, що виключило вплив дослідника на підбір кадрів для експериментальних груп. Для проведення формувального експерименту було обрано дві однорідні групи студентів, за якими спостерігали і зіставляли отримані результати до початку експерименту, у його ході та після нього:

- контрольні групи – студенти навчальних груп, у яких освітній процес не змінювався. Проводилось вивчення дисциплін музично-виконавського циклу традиційно;
- експериментальні групи – студенти навчальних груп, у яких дія активного педагогічного чинника полягала у здійсненні інтеграції інструментально-виконавських дисциплін (основний музичний інструмент, концертмейстерський клас, ансамблева гра).

Прогнозування достовірності дослідно-експериментальної перевірки ефективності методики фахової підготовки майбутніх учителів у процесі інтеграції інструментально-виконавських дисциплін, успішність та задоволення від професійної підготовки майбутніх фахівців у ЗВО визначалася: аналізом спостереження за якістю, успішністю та мотивацією учіння, визначення достатньої кількості студентів та викладачів, що братимуть участь в експерименті. У дослідженні ми спираємося на провідні принципи виховання, серед яких такі: зв'язок із життям, єдність свідомості та поведінки, поєднання педагогічного керівництва з ініціативою й самодіяльністю студентів, наступність та систематичність педагогічних впливів, комплексний підхід до виховання [4, с. 192].

На *першому етапі* було забезпечено однакові умови навчання, рівні кваліфікації викладачів. Організація освітнього процесу в контрольних групах здійснювалася традиційно, в експериментальних – реалізація інтегрованого підходу до структурування змісту інструментально-виконавських знань, умінь та навичок, оновлено зміст навчальних програм, розроблено методичні рекомендації.

На *другому, впроваджувально-практичному етапі* дослідно-експериментальної роботи домінантою у формуванні структурних компонентів фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва виступив творчо-конструктивний розвиток студентів за допомогою методу інтегрованого навчання на заняттях основного музичного інструменту, концертмейстерського класу та ансамблевої гри. Відомо, що у постановці методичної мети і завдань цих предметів є багато спільного. Це і розгляд музично-виконавських об'єктів і процесів у їх цілісності, й осмислення логіки драматургічного розвитку твору, й синтез цілісного образу з окремих деталей, структурна визначеність; наявність політембровості, розвиток функціональної мобільності піаністичного апарату, застосування технологічного арсеналу; довільне оперування виконавським образом у процесі виконання.

Зміст інструментально-виконавських дисциплін було спрямовано на підвищення ефективності навчання, що передбачало комплексний підхід до опанування знаннями, чому сприяло виявлення, застосування та поглиблення інтегративних зв'язків між цими дисциплінами. При цьому в інструментально-виконавському навчанні враховували існуючі суперечності:

- між наявним та необхідним рівнем музично-теоретичних знань та усвідомленням недостатності спеціальних знань;
- між наявними та необхідними інструментально-виконавськими вміннями й навичками та усвідомленням недостатності даних умінь та навичок;

- між спеціальними знаннями й уміннями використовувати їх на практиці та усвідомленням невідповідності теоретичних знань і виконавських умінь;
- між об'єктивними та суб'єктивними умовами виконавської діяльності.

Розглядаючи інтеграцію інструментально-виконавських дисциплін у галузі педагогічної підготовки, ми виходили із запропонованого науковцями багатовекторного підходу до означеної проблеми, а саме:

- взаємозв'язок між інструментально-виконавськими знаннями, уміннями та навичками;
- взаємопроникнення різноманітних галузей виконавської підготовки студентів;
- визначення основних структурних елементів системи через формування вищого типу музично-аналітичної діяльності;
- забезпечення творчої підготовки студентів тощо.

Тому в процесі викладання суміжних інструментально-виконавських дисциплін через єдність їх логічної структури ми добирали найбільш важливі та об'єктивні зв'язки між різними групами знань, умінь та навичок, відшукували оптимальні методи та форми реалізації цих зв'язків.

Метою третього, самостійно-творчого етапу став синтез усіх компонентів інструментально-виконавської діяльності шляхом застосування методу активізації педагогічно-виконавської практики.

На цьому етапі велика увага надавалась позааудиторній діяльності студентів. Для цього кожним викладачем інструментально-виконавських дисциплін було проаналізовано можливості студентів предметного класу і складено план-графік проведення позааудиторної діяльності з предмету студентами. Така діяльність носила диференційований характер, так як на початкових етапах навчання студенти лише виконували завдання викладача. В подальшому проводилась робота по спрямуванню до все більшої самостійності та активності студентів, при все меншій керівній та спрямовуючій ролі викладача. На старших курсах студенти могли продемонструвати можливість самостійної музично-просвітницької та інструментально-виконавської діяльності за запропонованими викладачем видами діяльності.

Основні завдання цього етапу експериментальної роботи складають:

- формування фахової підготовленості студентів, набуття ними певної виконавської свободи, без якої неможливе проведення уроків музичного мистецтва;
- виховання творчого підходу до складних виконавських завдань; художньо-виконавський розвиток студента, тобто використання знань типових ознак музики різних стилів, епох та форм фортепіанного письма для розкриття художнього змісту на основі точного прочитання тексту і власного виконавського досвіду;
- накопичення виконавського “фонду”, тобто володіння різноманітним художнім репертуаром, постійне його розширення, створення репертуарного фонду для майбутньої самостійної роботи;
- виховання навичок самостійної роботи й опрацювання репертуару, що включений до шкільних програм;
- оволодіння методикою викладання музичного інструмента у загальноосвітніх закладах;
- *готовність до майбутньої музично-педагогічної діяльності.*

На четвертому, контрольно-узагальнювальному етапі, особлива увага приділялась виявленню та зіставленню рівнів застосування теоретичних знань, практичних умінь та навичок, знань про способи діяльності та знань і умінь, які регулюють інструментально-виконавську діяльність під час переходу студентів на наступний освітньо-кваліфікаційний рівень навчання. Аналізувалися результати академічних концертів, комплексних контрольних робіт студентів (самостійність у виконанні завдань, рівень сформованості виконавської майстерності та професійних якостей, інтегрованих теоретичних знань та практичних умінь та навичок). Про ефективність здійснення інтеграції інструментально-виконавських дисциплін у процесі фахової підготовки майбутнього вчителя музики свідчать порівняльні результати

проведених академічних концертів та комплексних контрольних робіт в експериментальних та контрольних групах.

На цьому етапі було підведено загальні підсумки проведеної експериментальної роботи та зроблено висновки. У ході формульованого експерименту було використано методики А. Реана, В. Якуніна (вивчення мотивів навчальної діяльності), В. Семиченко (виявлення задоволеності працею), А. Шаболтаса (виявлення мотивів заняття певним видом діяльності), які було модифіковано, враховуючи специфіку підготовки майбутніх фахівців у ЗВО в умовах ступеневої освіти [6].

Отже, запропонована нами поетапна методика фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва на основі інтеграції інструментально-виконавських дисциплін охоплювала увесь період навчання у ЗВО, сприяла розвитку професійно-педагогічного інтересу, формуванню цілісної системи інструментально-виконавських знань, умінь та навичок.

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. Проблеми інтеграції змісту шкільної освіти / Семен Гончаренко // Інтеграція елементів змісту освіти. – Полтава, 1994. – С. 18–25.
2. Гончаренко С. Теоретичні основи дидактичної інтеграції у професійній середній школі / С. Гончаренко, І. Козловська // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 2. – С. 26–34.
3. Парфентьева І.П. Формування рефлексії у майбутніх учителів музики в процесі вивчення української хорової духовної музики. : Автореф. дис.... канд.. пед.. наук: 13.00.02. / І.П. Парфентьева. – Київ, 2010. – 19 с.
4. Підласий І. П. Практична педагогіка або три технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти / І. П. Підласий. – Київ : Слово, 2004. – 616 с.
5. Растянников А.В. Рефлексивное развитие компетентности в совместном творчестве / Растянников А.В., Степанов С.Ю., Ушаков Д.В М. : ПЕРСЭ, 2002. – 320 с.
6. Реан А. А. О ценностно-мотивационной сфере студентов универсантов / А. А. Реан, Т. В. Андреева, Н. П. Киреева, Н. А. Москвичева // Ананьевские чтения-99 : тез. науч.-практ. конф. – СПб., 1999. – С. 222–223.
7. Рейзенкінд Т. Й. Дидактичні основи професійної підготовки вчителя музики в педуніверситеті /Т. Й. Рейзенкінд. – Кривий Ріг : Вид. Дім, 2006. – 640 с.

The article deals with the stage-by-stage methodology of professional training of future Music teachers in the process of integration of instrumental-performing disciplines. The directions of development of each stage are grounded; the blocks of methods are given.

In the paper, the content of professional training of future Music teacher is considered as a comprehensive target program, in which each individual discipline is an organic component of the content of comprehensive professional training. Integrated training is aimed at providing the multidisciplinary, systematization and generalization of students' knowledge, skills and abilities; gradual study of individual subjects; optimal sequence of themes; elimination of unnecessary duplication of educational material; establishment of organic connection between the instrumental-performing disciplines and the content of practical and educational preparation.

The study presents an integrated program of instrumental-performing disciplines, which is the ground for further study of other specialized disciplines. On the basis of the analysis of the syllabi the common questions were defined; the functional aspect of the integrated training was determined; the main educational tasks of each module of the courses such as Main musical instrument, Concertmaster class and Ensemble play were substantiated.

In the process of the research the 4-stage experiment was held. The stages of the experimental work were: organisational, practical, creative and control. The stage-by-stage methodology was applied during the whole course of study at the University.

Key words: *integration, integration approach, instrumental-performing training, teaching methods, integration methods, stage-by-stage methodology, structural components.*